

Nummer 1
www.nolltolerans.org

Nolltolerans

Sören Olsson

berättar om hur sonen
Ludvig berikat hans liv

Jesper Svensson

En pappa med en mission

Varenda unge ska ha rätt
till en trygg och säker
skolmiljö!

Innehåll:

Nolltolerans	4
Jesper Svensson	6
Internet	8
Sören Olsson	10
Nyheter	13
Skolverket	14

Ledare: Jesper Svensson

Jag hälsar dig som läsare mycket varmt välkommen till tidningen Nolltolerans

Efter att ha misslyckats otaliga gånger med att få glödlampan att lysa ska Thomas Edison ha sagt, "jag har inte misslyckas jag har undersökt 1200 idéer som inte fungerar".

Att arbeta mot mobbning och kränkande behandling kan ibland kännas som ett misslyckande när man möter barn som mår dåligt. Jag försöker tänka tvärt om. Tänk vilken lycka för de barn som vi faktiskt hjälper och tänk vad många fler barn som skulle må dåligt om vi inte engagerade oss i frågorna alls.

Skolan är en plats där barnen möts, interagerar och växer. Som vi alla vet så behöver barnen stöttning och guidning i de processerna. Kanske är det då så att vi vuxna ibland måste våga kliva in i situationer som vi inte känner oss helt rustade för eller som vi upplever ett obehag inför och eventuellt misslyckas för att nästa gång lyckas. Eller som Thomas Edison möjligen skulle ha uttryckt det, ibland måste man våga undersöka en mängd olika alternativ och idéer för att till slut hitta den som faktiskt fungerar.

Det är min fulla övertygelse att det som vuxen i skolan är bättre att agera, även om man känner sig osäker, än att gå förbi och hoppas på det bästa. Ett ickeagerande är lika tydligt som ett agerande.

Jag hälsar dig som läsare mycket varmt välkommen till tidningen Nolltolerans. Den här tidningen riktar sig till dig som är vuxen i skolan och som i vardagen kämpar för en bättre och tryggare skola. Upplagan som du håller i handen är den första i raden av många som komma skall och jag hoppas att du finner både det här och kommande nummer givande. Bakom tidningen står Nolltolerans mot mobbning som under flera år gjort skillnad ute på våra skolor runt om i landet. Det är som sagt första numret som du nu läser och tanken är att tidningen till att börja med ska komma ut två gånger per år. Vår vision är att den på sikt ska publiceras mycket tätare än så.

Nolltolerans är en satsning i vår strävan efter att alla barn ska ha rätt till en trygg och säker skolmiljö. Inga barn ska bli utsatta för mobbning eller kränkande behandling. Vi vuxna behöver därför ta ställning och i vårt agerande och pedagogiska ledarskap tydligt förmedla en nolltolerans.

Vägen till nollvisionen är lång men vägen till att vi vuxna aktivt ska ta ställning borde redan vara vältrampad. Tidningen Nolltolerans hoppas jag blir en hjälp till att orka, till att se nya möjligheter och till att djupare förstå problematiken kring mobbning och kränkande behandling. Vår intention är att den ska stå för inspiration, kunskap och idéer. Återigen, välkommen till Nolltolerans. Tidningen där du kommer att kunna ta del av inspirerande texter och reportage, aktuell forskning på området och intervjuer med intressanta människor.

Noll Tolerans mot Mobbning
Preventica AB
org.nr: 556863-8893
Tfn: 0200-38 50 50
Fax: 0200-21 06 66
www.nolltolerans.org
info@nolltolerans.org

Ansvarig utgivare
Jesper Svensson

Produktion
Prinfo Welins, Örebro

Nolltolerans mot mobbning

Vi på Nolltolerans mot mobbning tror att du som vuxen i skolan behöver stöd och hjälp i ditt dagliga arbete mot mobbning och kränkande behandling. Vi tror att den hjälpen ska komma från många håll och vi tror att vi är en del i det. Vi har en vision om att alla barn ska ha rätt till en trygg och säker skolmiljö. Det tänker vi se till genom att bli ännu bättre på det vi gör, genom att hela tiden följa utvecklingen och ligga i framkant när det gäller arbetet mot mobbning och kränkande behandling. Vi vill förtjäna rollen som den ledande verksamheten för arbetet mot en tryggare skola.

Nolltolerans mot mobbning arbetar som sagt för alla barns lika rätt till en trygg och säker skolmiljö. Vi gör det genom att rikta största delen av vår kraft till att motivera, engagera och utbilda vuxna i skolan. Verksamheten är företagssponsrat vilket innebär att vi bland annat kostnadsfritt kan besöka och föreläsa på 30 orter årligen, ta fram diverse utbildningsmaterial och ge ut tidningen som du håller i. Vi som arbetar i verksamheten har olika bakgrund, vi är lärare, föreläsare och socionomer. Tillsammans skapar vi ett starkt team, alla med samma målsättning: Alla barn ska ha rätt till en trygg och säker skolmiljö.

Verksamheten har funnits i många år och drivs nu av Preventica AB. Medarbetarna inom Preventica har som tidigare nämnts en bred bakgrund och kan påvisa tusentals utbildningstimmar och över 30 års erfarenhet av förebyggande arbete.

Nolltolerans mot mobbning eller NTM som vi kallar det utgår med sin verksamhet ifrån Örebro och den består av olika delar. Det är föreläsningar, framtagning av utbildningsmaterial, tidningen som du håller i och vår webb. Vi är under ständig utveckling och i nästa nummer hoppas vi kunna presentera en del nyheter. Vi har en del saker på gång men vi ber att få återkomma med det.

Föreläsandet består i dagsläget av att vi besöker 30 orter per år då vi på respektive ort bjuder in skolpersonal från närområdet. För att ta del av föreläsningsturnén och boka in dig, surfa in på vår hemsida www.nolltolerans.org. Just nu heter föreläsningen "Nätsmart – Såklart" och behandlar mobbning generellt men framförallt så tar den upp och belyser problematiken kring internet och nät-mobbning.

I mötet med vuxna från skolan märker vi

att det finns ett mycket stort behov av att både få mer insyn i problematiken samt att få tala med andra vuxna i skolan om saken. Du ska här få en kort frågeställning att fundera över. Är det ok att vara kompis med eleverna på Facebook? Om nej, varför inte? Om ja, hur skulle det kunna se ut?

Ett av de stora problemen som vi idag möter och upplever är att internet ofta är en vuxenfri zon. Vi tror att vuxenvärlden på något sätt behöver hitta in mer på nätet. För att kunna bemöta er på ett bra sätt i vårt föreläsande och för att kunna bidra med så trovärdig information som möjligt i frågan om nätet så håller NTM på att starta referensgrupper med elever. Med referensgrupperna kommer den tydliga och viktiga verklighetsförankringen som vi upplever att vi behöver. Vi talar för barnen och låter därför barnen komma till tals.

Vår intention är att över tid öka antal föreläsningar och göra dem ännu mer tillgängliga för er i skolan. På sikt kommer vi kanske också att kunna erbjuda kostnadsfria föreläsningar och utbildningar på respektive skolor. Den materialproduktion vi står för kommer vi efter hand att publicera på vår webbplats www.nolltolerans.org och den kommer att vara till för dig att ladda ner. Allt material du finner på vår hemsida är ditt att använda i den mån du önskar. Inget är skyddat, det är fritt att använda och distribuera.

Vår senaste stora satsning är tidningen Nolltolerans. Det här är det första numret i raden av många. Under 2012 kommer tidningen att komma ut två gånger men redan nästa år tänker vi oss att den kommer ut tätare.

Tanken med tidningen är att den ska bidra med kunskap, inspiration och idéer till dig i skolan kring hur du/ni kan arbeta mot mobbning och kränkande behandling. Den kommer att innehålla aktuell forskning, aktuell samhällsdiskussion, reportage med intressanta människor, tips och tankar och gärna intervjuer med er. Har ni på din skola goda erfarenheter eller exempel, ett bra fungerande arbete eller för den delen om ni efterfrågar ett sådant så tänker vi oss att ni kan höra av er, kanske vi kan skapa något tillsammans till tidningen. Tidningen är till för er så skriv gärna några rader till oss om det finns något som vi bara inte får missa!

Med vår webb tänker vi att den framåt kommer, utöver möjligheterna att ta hem diverse material och hämta information, fungera som en mötesplats för er och kanske även för barnen. Vi önskar oss ett forum där vuxna i skolan kan mötas och på ett enkelt sätt ta del av varandras erfarenheter och ställa frågor som handlar om mobbning och kränkande behandling. Vi på NTM har mycket kunskaper och erfarenheter men det har också ni, och det vill vi ta till vara på. Våra tankar kring webben och utvecklingen i stort är många men det är viktigt för oss att göra rätt sak i rätt tid. Just nu ligger vårt fokus på dig och din situation i skolan och hur vi med dagens resurser kan bistå på bästa sätt.

Framtiden ser vi ljus på och möter den med tillförsikt. Det finns förstås mycket att göra och mycket att önska i frågan om mobbning och kränkande behandling. Det allra viktigaste tror vi ändå är att vi tillsammans fortsatt orkar se på och tala om problemen. Så länge det finns liv i debatten så finns det stora möjligheter till framsteg. Vi mötte till exempel en man på en av våra föreläsningar som berättade en fantastisk historia. Han berättade om sitt eget arbete och agerande i kampen mot mobbning. Det visade sig bestå av dels det dagliga arbetet på skolan men sen också fortsatt timme efter timme på nätet under kvällstid. Vi frågade honom spontant om han fick betalt för den tiden. Nej sa han, inte en krona. Den naturliga följdfrågan blev då, varför gör du det då? Svaret på den frågan har fått oss att fundera både en och två gånger på hur samhället och kanske inte minst skolan ser ut idag. Har skolan hängt med i utvecklingen eller behöver den kanske ses över. Vad svarade han då? Några av er har redan räknat ut det. Han menade kort och gott att om han sitter på nätet med barnen/ ungdomarna kvällstid och hjälper dem att reda ut sina konflikter så slipper han dem i skolan dagen efter. Hans arbete dagtid blir alltså mycket enklare om han engagerar sig några timmar på kvällen. Nu tänker många av er att det där måste väl ändå vara föräldrarnas sak och kanske är det så. Det budskap som Nolltolerans mot mobbning vill skicka ut är i alla fall att det behövs fler engagerade vuxna i den fysiska och den virtuella miljön, både dagtid och kvällstid.

Det finns ett kinesiskt ordspråk som säger att en resa på tusen mil alltid börjar med ett enda steg. Vår resa har definitivt börjat men vi har en bit kvar att gå och hoppas därför att du har rätt skor på dig.

Namn: Jesper Svensson **Ålder:** 32 **Familj:** Sambo och tre döttrar **Bor:** Kumla **Arbetar som:** verksamhetsansvarig för Noll tolerans mot mobbning **Fritidsintressen:** Familjen, att renovera hus och motion **Brinner för:** Att alla barn ska ha samma möjligheter att få göra det han eller hon vill med sitt liv **Beskrivning av sig själv med tre ord:** Ödmjuk, driven och kommunikativ

Jesper Svensson:

”En pappa med en mission”

Duktig på att verka duktig

Jesper är uppvuxen i Mullsjö med mamma, pappa och två äldre syskon. När Jesper var 13 år drabbades hans familj av en stor tragedi, pappan dog. För Jespers del innebar detta att hans tonårstid blev besvärlig. Han släppte inte gärna in andra människor i sitt liv, av rädsla för att bli lämnad igen och blev en ganska ensam grabb. Samtidigt jobbade han hårt med att bli omtyckt, och populär, för att inte bli lämnad. Jesper blev ”duktig på att verka duktig”, som han själv beskriver det, bra på idrott, många kompisar, men inte många riktiga vänner, inte jättehöga betyg i skolan, men alltid godkänd.

Idrotten betydde mycket. Jesper spelade fotboll och handboll och gjorde det bra. Men när han var 16 tog den karriären slut. Ett benbrott kom i vägen och när han kom tillbaka till laget igen var han inte längre bäst på plan och lade av.

Från Jönköping till Friends

Vid 21 landade han i Jönköping och började på lärarutbildningen. Här hittade Jesper mening, sammanhang och trygghet. Att bli lärare var för honom något mer än att skaffa sig en utbildning. För Jesper var det en mission. Pedagogik kändes naturligt och rätt. Men det visade sig direkt efter avslutade studier att Jesper skulle använda sin pedagogiska kompetens på ett lite annorlunda sätt.
- Direkt, när jag var klar med skolan fick jag chansen att arbeta på Friends, jag flyttade till Stockholm med min sambo och började jobba heltid för dem.

Tillbaks till landet

Efter två år i storstaden blev Jespers sambo gravid och de valde att flytta ut på landet, utanför Örebro. Där föddes deras första barn Iris och Jesper gick tillbaka till en mer traditionell lärarroll med låg- och mellanstadiebarn.

- Det var ett aktivt val av mig, säger Jesper, jag fick nu chansen att omsätta det jag hade utvecklat för Friends i det vardagliga lärarjobbet. Knappt två år senare föddes deras andra barn, Milla, Jesper bestämde sig då för att göra ännu ett yrkesmässigt uppbrott och startade eget.

- Jag ville göra bruk av mina samlade erfarenheter vad gäller mobbning och utanförskap och omsätta dem i ett vuxenperspektiv, så jag började förmedla kunskaper om ämnet på arbetsplatser, med föreläsningar och utbildningar.

Parallellt med sin egen verksamhet jobbade Jesper med omställning och på ett bemanningsföretag. Inriktningen mot kommunikation och att hjälpa människor att växa och se sina egna förmågor fanns självfallet med som en naturlig del i Jespers yrkesmässiga åtaganden.

Det brinner en eld

Men elden som hade brunnit så länge för barn och ungdomar hade inte sloknat. Jesper funderade en hel del på hur han kunde få utrymme för att göra mer för just den målgruppen.

-Det var i den vevan jag fick höra talas om att Dahl & Dahl hade startat en verksamhet som hette Noll tolerans mot mobbning, så jag ringde upp Karl Dahl, som var verksamhetsansvarig. Vi träffades och jag blev erbjuden att ta över som verksamhets-

ansvarig. På den vägen är det. Hösten 2011 startade jag föreläsningsverksamhet över hela Sverige i deras regi och det kändes som att komma hem igen!

Så, om jag vore rektor, vad skulle du kunna göra för mig?

-Jag skulle förmedla kunskapen om att allt man gör på en skola hör ihop och påverkar den stämning och anda som skapas. Hur vuxna är med och mot varandra har oerhörd betydelse. Helst skulle jag vilja få mandat att följa verksamheten, observera, intervjua elever och lärare, introducera kunskaper om hur mobbning kan förebyggas, upptäckas och åtgärdas, inte minst den särskilt raffinerade form av förtryck som pågår på Internet.

Hur ser din vision för Noll tolerans mot mobbning ut?

-Att vår organisation ska bli den största och bästa på området och se till att varenda unges rätt till en säker och trygg vardag säkras!

Efter att den här intervjun genomfördes har Jespers liv förändrats radikalt. Han är numera trebarnsfar. Lilla Nike har anlänt till världen och Jespers dagar är fyllda av den lycka som varje förälder känner när en nyfödd tar plats.

En stolt pappa tillbringar nu sina dagar med blöjbyten och nattvak.

Var sak har sin tid.

Börje Dahl

Internet och våra barn - tips och råd till vuxna

Fråga experterna

När det kommer till internet så är det kanske första gången i världshistorien som vi vuxna ligger efter kunskapsmässigt. Det är ofta barnen som är experterna. Låt dem få vara det men var nyfiken. Fråga vad de gör, vad de har lärt sig och be dem visa sina favoritsidor eller favoritklipp.

Närvaro

Om du vill kunna föra en diskussion eller dialog med ditt barn om nätet och vad som händer där behövs det att du ibland själv finns på nätet. Det blir mycket enklare för dig att förstå vad barnet pratar om och det blir enklare för barnet att prata med dig om han eller hon vet att du förstår. Din närvaro på nätet är viktig.

Dagliga samtal om internet

Det är för barn idag ingen större skillnad på aktiviteter i skolan, på träningen eller på internet. ta för vana att prata om internet precis som du frågar och pratar om andra saker.

Ta hjälp av andra vuxna

Det kan vara en god idé att som förälder skapa nätverk av vuxna omkring sig. ta tag i grannar och andra föräldrar i klassen eller på skolan och be om hjälp och stöttning i att förstå och i att hjälpa och stötta barnen på nätet. ni är många som tillsammans kan göra stor skillnad.

Samverkan med skolan

För att ytterligare stärka och stötta barnen i deras internetanvändande är det god idé att samverka med skolan. hur ser de på det hela och hur arbetar de med det. kanske kan du som förälder bistå skolan. Många av de problem som skolan arbetar med idag är konflikter som startar kvällstid som sedan följer med in i skolan.

Sätt gränser tillsammans med barnet

Lika gärna som att du är tydlig med att ditt barn ska vara hemma ett visst klockslag eller att tv ska vara avstängd på en bestämd tid, ska du också vara tydligt med vad som gäller för internet. sätt upp tidsgränser för användandet i, i synnerhet om användandet påverkar ditt barns mående eller skolan. tala om för ditt barn om du upplever att han eller hon surfar på opassande sidor. gör allt detta i möjligaste mån i samråd med ditt barn. gemensamma regler är oftast enklare att följa.

Skaffa dig själv mer kunskap

Om du på riktigt ägnar tid till att sätta dig in i de ungs värld så kommer du att lättare kunna hantera eventuella problem. surfa runt på ungdomssajterna och skaffa dig en förståelse för vad et handlar om. lär känna sidorna och hur man går tillväga om man tillexempel behöver anmäla något.

Anmäl alltid

Om ditt barn råkar ut för något på internet så är det viktigt att inte bli arg eller fördömande. Du känner ditt barn allra bäst men generellt så är det så att det är mer sannolikt att du får reda på vad som hänt om du intar en lyssnande position. Anmäl alltid om det finns skäl för det. Det finns i regel en flik längst ner på internetsidorna som heter antingen "anmäl" eller "abuse". om det som har hänt går att koppla ihop med tillexempel skolan så se till att du också informerar den.

Se dig själv som en förebild

Så som du vill att ditt barn ska agera på nätet så bör även du agera. Då ökar chansen att barnet följer de regler och önskade beteenden som ni kommit överens om.

Sociala medier

När man talar om sociala medier så tänker många på Facebook. Det innefattar dock betydligt mer än så. Det kan handla om allt ifrån helt nischade sidor till större och helt ospecifika former av Communitys. Gemensamt är att människor från olika delar av landet eller världen interagerar i en och samma plattform.

Facebook

Syftet med denna Community är helt enkelt att umgås med andra över internet. Du kan till exempel leta upp gamla klasskompisar och arbetskamrater, hålla kontakten med dina släktingar och kompisar samt dela information med dem.

Förutom att skicka meddelanden och skriva på varandras "wall" som är en slags anslagstavla så går det även att lägga upp bilder och filmer eller använda någon av alla de applikationer som finns för att spela, tävla och mycket annat. När du väl blivit medlem på facebook, allt du behöver är en giltig e-post adress, kan du söka efter vänner och be att få bli deras vän. De beslutar sedan om de vill bli vän med dig. Andra kan även fråga dig om du vill vara deras vän. Du styr då själv vilken information du vill dela ut och för vilka. Det är bara dina vänner som kan ta del av det du publicerar. Facebook är gratis för användaren.

Twitter

När man använder Twitter skickar man korta meddelanden om max 140 tecken. Det är en så kallad microblogg. Med sin microblogg kan man tipsa om en bra länk, dela med sig av sina tankar eller bara berätta vad man gör just nu. Man kan välja att följa andra på Twitter och om man gör man det så fylls ens twittersida med deras meddelanden. Dessutom så kan naturligtvis andra följa dig och får reda på vad du tycker och tänker just nu. Här följer några av de fördelar man kan uppnå med Twitter: Få ut sina egna tankar fort och enkelt, få reda på vad personer som intresserar dig tycker och tänker samt bevaka nyckelord för att enkelt kunna ta del av intressanta diskussioner.

Bloggar

En blogg är en webbsida som kan beröra flera olika ämnen eller vara helt inriktad mot ett visst ämne. Det senaste inlägget som skrivs i en blogg hamnar högst upp och sedan visas äldre inlägg i fallande ordning. Ordet blogg är en förenkling av weblogg och kommer från engelskans weblog. Inläggen (det som har skrivits) har allt som oftast en datumangivelse och tillåter också besökaren att lämna kommentarer. Det är en stor skillnad i till exempel förhållandet till en vanlig hemsida där betraktaren vanligen inte kan kommentera innehållet. Det är vanligt att det mellan bloggar sker ett utbyte av innehåll och information. Man kan säga att en blogg uppmuntrar till interaktion mellan bloggaren och dennes läsare.

YouTube

Youtube är en webbplats fylld med videoklipp som lagts upp av användare runt om i hela världen. Youtubes idé är "broadcast yourself" vilket på svenska skulle betyda ungefär sänd dig själv. Tanken är alltså att var och en av oss på ett enkelt sätt ska kunna visa filmklipp av och med oss själva. För att ladda upp ett videoklipp behöver du vara medlem men för att titta på ett räcker det med att besöka sidan. Det är också möjligt att begränsa sina filmer och bara göra dem synliga för till exempel familj och vänner. Över 100 000 nya videoklipp laddas upp till sidan varje dag.

”Tänk om alla människor vågade möta det annorlunda som en möjlighet till att se och lära sig något nytt”

Sören Olsson

berättar om hur sonen Ludvig berikat hans liv

Barnboks författaren Sören Olsson vet att livet blir som det blir – och inte alltid som man tänkt sig. Han beskriver sig själv som en udda person, som alltid känt sig lite utanför. Och när hans funktionshindrade son Ludvig föddes vändes livet upp och ner.

För en av Sveriges mest lästa och omtänkta författare, Sören Olsson, har berättandet gått som en röd tråd genom hans liv. Han älskar att skriva och delar med sig av sina egna historier i livet och det som gjort honom till den person han är idag. Och när det gäller hans son Ludvig som föddes med Downs syndrom är det ingen skillnad. Idag har Sören ett annat perspektiv och berättar om hur hans prins annorlunda har berikat honom både som människa, pappa och författare.

Han pratar öppet och ärligt om hur det är att ha ett barn som inte riktigt passar in i normen – som inte är som alla andra barn. Dessa tankar, erfarenheter och funderingar mynnade ut i boken *Prins Annorlunda*, som Sören skrev tillsammans med sin fru. En berättelse om glädje, sorg, kamp och den starkt växande kärleken till deras funktionshindrade barn. För det var precis så det var, berättar han.

– Det var en omtumlande resa. Jag var mitt i karriären och plötsligt tog livet en helt annan vändning. Inget blev som vi hade planerat. Jag och min fru var tvungna att ställa om och förhålla oss till en helt nya situation som vi inte riktigt hade kontroll över.

EN AV DE SVÄRASTE utmaningarna var reaktionerna från omgivningen, säger Sören.

– Folk tittar, tycker och tänker en massa och har fördomar som styr deras beteenden. Fördomar som grundar sig i en okunskap och en rädsla för det som är okänt och främmande. Sören anser att okunskap är källan till de flesta konflikter och till ett odemokratiskt tänkande.

Han ger ett exempel på hur människor ofta pratar över huvudet på Ludvig, och de pratar om honom inte till honom.

– De frågar mig om Ludvig vill ha glass, även om Ludvig själv förstår och kan svara. Sällan är människor elaka eller vill sära med flit, men de förstår inte och har många gånger redan sin uppfattning klar. Men när de sedan träffat Ludvig då får de oftast ett helt annat perspektiv, säger han.

Sören tycker ändå att han börjar känna att det växt fram en större acceptans för olikheter i samhället idag.

– Visst, människor tittar, värderar och bedömer fortfarande de personer som är annorlunda och annorlunda beteenden. Men det finns helt klart en ökad förståelse vilket är positivt, understryker han.

Sökte uppmärksamhet och bekräftelse

Sören berättar att han själv var en udda fågel när han växte upp som barn i Karlskoga, den yngsta av sex syskon. Han sökte bekräftelse genom att agera clown, färga håret rött och ibland grönt och att agera avvikande. Han tyckte om att rita och hitta på olika äventyr och ville allra mest bli popstjärna, och började spela elbas i lokala popband och startade eget skivbolag i 18-årsålder. Sören började även arbeta med teater och sökte in till olika scenskolor. Han kom in på en förberedande kurs i Örebro. Samti-

digt flyttade hans kusin Anders till Örebro för att studera, och på den vägen började deras framgångsrika författarsamarbete.

– Jag har alltid känt att jag inte varit som alla andra. Skillnaden med mig var att jag gjorde annorlunda saker och betedde mig lite konstigt för att få uppmärksamhet. Jag hade väldigt svårt att passa in i en norm eller grupp – det gav mig en form av allergisk reaktion. På något vis valde jag därför ett utanförskap, och fick också själv betala priset med att vara ensam och utanför, vilket var väldigt ledsamt och svårt emellanåt.

Vad skulle du ge för råd till de som känner sig utanför och inte lika mycket värda?

– Jag tror att en viktig sak är att jobba med insikten att man egentligen inte ska förtjäna eller behöva andra människors godkännande. När man lägger för mycket vikt vid att göra andra nöjda så förlorar man en del av sig själv. Alla människor vill bli älskade. Ibland gör vi väldigt dumma saker för att få den kärleken. Bland annat så slutar vi ibland att vara naturliga. Och när vi inte är naturliga så kan vi heller inte bli älskade som de vi är. Vi kanske, kanske kan få kärlek om vi lyckas prestera en viss sak. Men den som då blir älskad är inte den vi är. Den som blir älskad är den vi låtsas vara. Det är därför jag envist tjarar om att vi redan duger, så som vi är. Det är från den insikten som vi kan utvecklas till att bli de människor vi alla har potential att bli.

Kan du ge några konkreta tips?

– Om man ska ge några mer konkreta tips så skulle det vara att känna efter vad man själv dras till att vilja göra. Om det är att dansa balett eller spela musik eller hand-

A man with a beard and curly hair, wearing a dark blue long-sleeved shirt and dark pants, is walking on a sandy beach. He is smiling and looking down. The background is a vast, blue sea under a clear sky. The sun is reflecting off the water's surface.

"Jag älskar det lilla ordet: YES"

"När jag gick ur nian så hade jag etta i svenska. Eller IG. Eller F. Jag fick sällan vara med på lektionerna i svenska. För jag hade svårt att sitta stilla. Jag fick istället städa skolgården tillsammans med rektorn. Jag kanske inte lärde mig all grammatik och ordförståelse. Men jag blev en baddare på att plocka fimpar och sopa grus"

boll. Då ska man satsa på att förverkliga den längtan. Kanske visar det sig att det var en omöjlig dröm. Men då vet man ju det! Och kanske visar det sig att det är på just den aktiviteten som dina framtida bästa vänner håller till. Våga försöka. Och våga misslyckas. Det är ingen katastrof att misslyckas. Det är ett sätt att utvecklas på.

Du duger som du är. Sluta aldrig vara du är ett återkommande budskap från Sören; vikten av att älska sig själv och inse att man är behövd och uppskattad precis som man är.

– Alla vill känna sig älskade, behövda och omtyckta. Men idén jag jobbar med är att det är inget som man ska behöva förtjäna. Det är viktigt att förstå att man är bra och duger precis som man är, med alla fel och brister. Det är den du är som är viktig – inte vad du gör och åstadkommer i livet. Sören har tre barn. En som är annorlunda och två som är normalstörda, som han uttrycker det och han menar då att vi alla är mer eller mindre störda på ett eller annat sätt, och därför har olika behov och förutsättningar. Det är viktigt att se det så.

Vad är svårast med att ha en son med Downs syndrom?

– Det handlar sällan om mig själv. Det handlar oftare om de delar som påverkar hans liv - och hans syskons liv. Brist på empati och förståelse sårar ofta. För egen del så har det genom åren ibland varit tufft att ha ett barn som kräver så pass mycket av oss som föräldrar. Man har ansvar för ett funktionshindrat barn mycket längre än ett normalstört.

Hur skulle du önska att omgivningen agerade när de möter människor som är annorlunda eller har ett funktionshinder?

– Att människor oftare skulle våga möta det annorlunda som en möjlighet att se och lära sig något nytt. Människors rädsla att göra fel blir ofta ett hinder att göra någonting alls. Men jag tycker att man hellre ska göra fel än att inte göra alls. Tänk dig själv att gå fram till en annorlunda människa och säga "hej". Vad är det värsta som kan hända?

Sören Olsson är just nu mitt inne i en kreativ process och i produktionen av filmen "Sune i Grekland" som ska upp på biosalongerna lagom till jul. Det har gått en tid sedan Sunes jul sändes, närmare bestämt över 20 år sedan. Andreas som spelade Sune är över 30 år och arbetar idag som jurist på en byrå i Stockholm. Och Håkan är också närmare 30 år. Men Sören har gjort så mycket mer än Sune. Tillsammans med tillsammans med kusinen Anders Jacobsson

"Jag samlar på herr Gärman från olika länder. Så fort jag kommer till ett nytt land så söker jag upp det landets Herr Gärman och tar kort på honom"

har han över 25 års tid skrivit och gett ut över 130 böcker som sålts i fler än 8 miljoner exemplar i över 20 länder.

Ta emot livet – låt det hända

Sören är även en uppskattad och flitig föreläsare kring ämnena: Om att livet blir som det blir och inte som man tänkt det. Att säga ja, om hur mycket roligare det är att vara positiv än negativ. Att känna känslor. Och lycka!

– Att mina barn mår bra är viktigast i livet. När allt fungerar i barnens vardag och de är lyckliga – då är jag också lycklig och nöjd med livet.

Han talar om stora frågor, som vi alla brottas med utifrån den erfarenhet som livet och hans författarskap gett honom. Kanske är den allra viktigaste erfarenheten hans egen av att våga vara udda och stå för att

man är annorlunda och inte som alla andra. Och som han själv uttrycker det: att våga släppa den ständiga kampen om hur livet borde vara. Ta emot livet och låt det hända.

Fakta:

Under 2012 planerar Sören också utgivning av två nya Suneböcker (Sune Superstar och Sune och Tjejhatarligan), två Bertböcker (Bert och scenskräcken och Bert och frestelsen), en bilderbok med Håkan Bråkan (Håkan Bråkan och den stora fasan), en bok om barnen på Galna Gatan (Sommarbarnet). Dessutom kan det bli aktuellt med en ny kapitelbok med Håkan Bråkan. Och möjligen kan det bli någon mer bok. Man vet aldrig..!

Barnen vill stoppa mobbning

När Rädda Barnen vände sig till barn och unga mellan 12 -17 år på Gotland med en enkät och frågade hur de såg på sin vardag och möjlighet att påverka den svarade de följande.

68 procent av barnen upplever skolan som stressande, 74 procent tycker inte att politikerna lyssnar på barnen och 90 procent av barnen vill göra mer för att stoppa mobbningen. Michaela Sjögren från Rädda Barnens riksorganisation hänvisar till siffrorna och säger att enligt barnen så är det mobbningen av unga som är viktigast att göra någonting åt.
(Ekot)

Mobbning bakom knivattack.

En 16-åring i Imatra högg flera gånger mot en klasskamrat under pågående lektion med fällkniv och erkänner att avsikten var att skada. Ärendet utreds som dråpförsök. Polisen uppger att motivet bakom handling var mobbning. Pojken som blev attackerad skadas allvarligt och vårdas på sjukhus. Han uppges nu vara på bättringsvägen.
(Österbottens Tidning)

Skolpersonal kritisk till Skolverkets rapport "Utvärdering av metoder mot mobbning".

Lotta Bernler som är skolkurator och Göran Englund som är lärare är båda kritiska till Skolverkets rapport "Utvärdering av metoder mot mobbning". De ifrågasätter dels hur själva intervjuandet av personal och elever gått till och dels de frågor som ställts då elever ska ha fått svara på frågan om de upplever sig mobbade på grund av de är tjocka eller är invandrare. Här frågar sig Göran Englund och Lotta Bernler om Skolverket föreslår att barnen till exempel ska banta för att slippa bli mobbade. Dessutom är man kritiskt till hela resultatet som visar att det inte finns några effektiva program mot mobbning. Detta för att en representant från skolverket vid en informell sammankomst ska ha sagt att de skolor som använder sig av Olweusprogrammet, det program som används på den aktuella skolan, naturligtvis fungerar bra. Rektorn på skolan som Göran och Lotta representerade blev senare uppringd och fick veta att det var olämpligt att skicka två så kritiska personer till den konferens som var till för de skolor som i rapporten utvärderats.

Skolverket svarar på kritiken och uppger att man välkomnar en granskning av rapporten och hänvisar också till sakfel i kritiken från Göran Englund och Lotta Bernier. Dessutom ifrågasätter man Görans närvaro på konferensen då han enligt skolverket är utbildningskonsulent och inte lärare. Han ska också enligt Skolverket arbeta med att sprida Olweuprogrammet samt vara en av fyra referenspersoner för programmet i landet.

(Lärarnas nyheter)

Lästips

Mobbning – Gruppvald bland barn och vuxna.

Peter Paul Heinemann. Bokförlaget Natur och Kultur.

Här får vi på riktigt lära känna begreppet mobbning för första gången då boken är en föregångare vad gäller användandet av termen. Boken handlar om mobbarna, deras offer, om individmoral och om grupp-moral.

Hälsans mysterium.

Aaron Antonovsky. Bokförlaget Natur och Kultur.

Här får ni följa Aaron Antonovskys resonemang kring det han kallar för känsla av sammanhang och han menar att det är graden av densamma som avgör hur motståndskraftiga vi är mot yttre påfrestningar.

Bullying and Social Objectives A Study of Prerequisites for Success in Swedish Schools.

Björn Ahlström. Print & Media, Umeå

En skrift som behandlar framgångsrika skolor, mobbning, ledarskap och kränkande behandling.

Utvärdering av metoder mot mobbning.

Skolverket. Rapport 353, 2011.

År 2011 kom skolverket ut med denna rapport där man granskat vilka arbetsätt, metoder och insatser som är effektiva mot mobbning i skolan.

Rapport från Skolverket

Under förra året släppte Skolverket sin rapport "Utvärdering av metoder mot mobbning" som man gjort på uppdrag av regeringen. Regeringen med Jan Björklund i spetsen var i uppdraget till skolverket mycket tydliga med att de eftersträvade evidens och vetenskaplighet. Rapporten beskriver den granskning som gjorts av de olika program som används mot mobbning på våra svenska skolor. De program som granskades var Farstametoden, Friends, Lions Quest, Olweusprogrammet, SET, Skolkomet, Skolmedling och Stegvis.

I granskningen hittades en mängd verkningsfulla insatser och arbetsätt i arbetet mot mobbning men att identifiera hur effektivt det enskilda programmet var i sig lyckades man inte med fullt ut. Det gick helt enkelt inte att skilja programmen åt då de inblandade skolorna och tillika utvärderingsunderlag alla använde sig av utvalda delar i de olika programmen och alltså inte uteslutande av ett program. Detta mynnade ut i att man från Skolverkets håll istället kom att utvärdera effekten av enskilda insatser snarare än vilka program som var bra respektive dåliga. Dock kan man utläsa i rapporten att inget av de ovan nämnda programmen klarade sig utan kritik.

Nedan redogörs för arbetsätt respektive vilka specifika insatser mot mobbning som, enligt rapporten är verkningsfulla. Några av de mer generella framgångsfaktorerna i ett framgångsrikt arbete mot mobbningen visade sig bland annat vara att det finns engagerade individer på skolan, kompetent personal, organisatorisk stabilitet och att personalgruppen drar åt samma håll.

Effektivt arbetsätt

Arbetsätt som visat sig framgångsrika enligt rapporten är följande, att det finns systematik i arbetet, att det finns en "hela-

skolan-ansats", aktivt arbete med skolklimatet samt elevers delaktighet.

Med systematik i arbetet menar man att det finns ett aktivt och genomtänkt val av insatser mot mobbning som är utarbetade efter den egna skolans förutsättningar, samt att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning. Vem gör vad och när?

När man talar om "hela-skolan-ansats" så menar man att alla på skolan, elever, lärare och alla andra vuxna så som vaktmästare, städpersonal och matpersonalen är engagerade och förtrogna med arbetet mot mobbning samt att alla vet hur man ska agera vid mobbning och kränkningar. Det råder här också en samsyn hos personalen om hur arbetet ska genomföras.

När det kommer till skolklimatet är det många faktorer som spelar in, organisatoriska förutsättningar, sociala relationer, engagemang, attityder, normer och värderingar. Personalen på en skola (som kommit långt i arbetet mot mobbning och kränkande behandling) uttalade i utvärderingen att det på deras skola rådde en jämlikhetens kultur, en kultur präglad av gemenskap och respekt för alls lika värde. I ett positivt skolklimat möter man bland annat kreativitet, stimulans, trygghet, hjälpsamhet, delaktighet inflytande och ansvar.

De skolor som har väl utvecklade relationsfrämjande insatser där eleverna är delaktiga och där de får vara med i skolans aktiviteter och har möjlighet att påverka sitt eget handlingsutrymme är framgångsrika skolor när det kommer till arbetet mot mobbning.

Effektiva insatser mot mobbning

Det har visat sig mycket effektivt att låta eleverna regelbundet och långsiktigt vara

delaktiga i det förebyggande arbetet mot mobbning. Att kontinuerligt låta dem i samråd och med stöd av vuxna ordna olika aktiviteter för att skapa en god atmosfär har visat sig effektivt.

En annan framgångsrik insats är uppföljning och utvärdering. Att hela tiden se över och följa upp hur det går för de utsatta eleverna och justera insatserna. Detta tillsammans med att det finns en väl sammansatt trygghetsgrupp (olika benämning på olika skolor är vanligt). Trygghetsgruppen bör bestå av både lärare och andra på skolan med specialkompetenser så som skolsköterska, kurator eller specialpedagog. Vidare framgår det i rapporten att det är effektivt att ha tydliga rutiner och åtgärder för den som är utsatt och för den som utsätter. Detta är något som hela skolan ska känna till och vara medvetna om. För att öka effekten av arbetet mot mobbning i skolan ännu mer är det också viktigt med personalutbildningar. Alla vuxna får samma utbildning och information samtidigt som ger dem en ökad förståelse för problematiken kring mobbning.

Man har dessutom i rapporten hittat skillnader ur ett genusperspektiv, olika insatser har olika effekt på flickor och pojkar. Samt att det skiljer sig i vad som är verkningsfullt för att arbeta mot fysisk och social mobbning, vad som är verkningsfullt i förebyggande syfte och vad som fungerar i ett enskilt fall. Detta visar att problematiken kring mobbning är mer komplex än man tidigare trott och det ställer ännu högre krav på att skolan gör en kartläggning av sig själva innan arbetet revideras.

För en djupare förståelse och för mer läsning hänvisar jag dig som läsare till själva utvärderingen: Utvärdering av metoder mot mobbning. Den finns att ladda ner på Skolverkets hemsida eller använd google och skriv namnet på utvärderingen.

Generaldirektören för Skolverket, Anna Ekström och Utbildningsminister Jan Björklund.

TURNÉPLAN

”Nätsmart-såklart” en föreläsning med Jesper Svensson om unga på nätet.

Anmäl dig på www.nolltolerans.org. Föreläsningen är kostnadsfri.

April 2012

(v.15) 11/4 Falun
Falun Folkets Hus Myntgatan 10-14
Lokal: Falurummet kl 13:00

(v.15) 12/4 Gävle
Gävle Konstcentrum/Silvanum
Kungsbäcksvägen 32
Lokal: Furusalen kl 13:00

(v.16) 17/4 Norrköping
Scandic Norrköping Nord (Ingelsta Köpcentrum) Järngatan 17
Lokal: Arkösund kl 13:00

(v.16) 18/4 Linköping
Stadsbiblioteket Östgötagatan 5
Lokal: Hörsalen kl 13:00

(v.17) 24/4 Karlstad
Karolinen Konferanscenter
Våxnäsgatan 10
Lokal: Albatros kl 13:00

(v.17) 26/4 Sundsvall
Folkets Hus & Park Esplanaden 29
Lokal: Glasblåsaren kl 13:00

Maj 2012

(v.19) 8/5 Örebro
SCB-Huset Klostergatan 23
Lokal: Master Sal 8 kl 13:00

(v.21) 22/5 Borås
Scandic Plaza Allégatan 3
Lokal: Nobel kl 13:00

September 2012

(v.36) 4/9 Luleå
Ormberget Ormbergsstugev.1
(Receptionen) kl 13:00

(v.36) 5/9 Umeå
Stadsbiblioteket Rådhusplanaden 6A
Lokal: Fullmäktigesalen kl 13:00

(v.38) 18/9 Helsingborg
Södra Storgatan 37 (in på gården, dörr märkt Helsing Festlokal) kl 13:00

(v.38) 19/9 Malmö
Malmö Konferanscenter Olof Palmes Plats 1 Lokal: Biblioteket kl 13:00

(v.38) 20/9 Kristianstad
Nya Boulevarden 8
Lokal: Stora Konferansen kl 13:00

Oktober 2012

(v.40) 3/10 Stockholm
Gjörwellsgatan 30
Lokal: DN.mediacenter hörsal kl 13:00

(v.43) 23/10 Kalmar
Best Western Hotell Kalmarsund,
Fiskaregatan 5, Lokal Ängö kl 13:00

(v.43) 24/10 Karlskrona
First Hotel Statt, Ronnebygatan 37-39,
Lokal: Korvetten kl 13:00

(v.43) 25/10 Växjö
PM & Vänner Fest & Konferens, Västergatan 12,
Lokal: Champagne kl 13:00

November 2012

(v.45) 6/11 Halmstad
Scandic Hallandia, Rådhusgatan 4,
Lokal: Najaden kl 13:00

(v.45) 7/11 Göteborg
Folkets Hus, Olof Palmes Torg 3,
Lokal: Saltö kl 13:00

(v.46) 16/11 Jönköping

December 2012

(v.50) 11/12 Trollhättan
(v.50) 12/12 Skövde